Taksationskommissionen for Fyn og sydlige Jylland

Kendelse

Forretningsdag den 27. maj 2024

Sagsnr. 2024-174050

Sagens parter:

Lodsejer 1

(herefter benævnt lodsejeren)

matr.nr. 1

Beliggende: Adresse 1

(lb.nr. 817)

mod

Energinet

(herefter benævnt anlægsmyndigheden)

Taksationskommissionens afgørelse

Ekspropriationskommissionens afgørelse stadfæstes

Indledende oplysninger

Sagen vedrører spørgsmålet om erstatning for nedlæggelse af fiberkabel i anledning af etableringen af gastransmissionsledningen Baltic Pipe på delstrækningen Svenstrup – Gelsted.

Mandag den 27. maj 2024, ca. kl. 11.00, samledes Taksationskommissionen for Fyn og sydlige Jylland på Adresse 2. Til stede ved taksationskommissionens behandling af sagen var formanden, professor

ph.d. Louise Halleskov, de af transportministeren udpegede kommissionsmedlemmer, fiskeriforeningsformand Allan Buch og ingeniør Mikael Dahl-Jensen, samt de kommunalt udpegede kommissionsmedlemmer, sektionsleder Maria Lunddahl Kørschen og driftsinspektør Martin Huus.

Som bistand for taksationskommissionen mødte ledende landinspektør Dorte Ellegaard.

Sagen er indbragt for Taksationskommissionen for Fyn og sydlige Jylland af lodsejeren, som var til stede.

Anlægsmyndigheden gav møde ved chefkonsulent Ole Daugaard Buhl og naboretskonsulent Torben Bonde Andersen, begge Energinet.

Protokollen blev ført af juridisk sekretær, fuldmægtig cand.jur. Mikael Primsø, Taksationssekretariatet.

Sagens oplysninger

Ejendommen udgør en landbrugsejendom på 316.395 m^2, heraf 4.520 m^2 vejareal.

Ejendommen er beliggende i landzone og var pr. 1. oktober 2019 vurderet til en kontant ejendomsværdi på 6.050.000 kr., heraf en grundværdi på 1.665.100 kr.

Ekspropriationsindgrebet omfatter, at ejendommen til sikring af person- og forsyningssikkerheden pålægges servitut om gastransmissionsanlæg, hvorefter et areal på 2.100 m^2 er omfattet af 0-5 m zonen, og et areal på 6.085 m^2 er omfattet af 5-20 m zonen.

Endvidere omfatter ekspropriationen et midlertidigt arbejdsareal, pålæg af servitut om anodebed samt ret til opstilling af en markeringspæl.

Sagens omstændigheder er nærmere beskrevet i Ekspropriationskommissionen for Øernes kendelse af 19. januar 2024, hvis resultat og begrundelse er gengivet herunder.

Ekspropriationskommissionens afgørelse af 19. januar 2024

"Kommissionens opgave i den konkrete sag er at vurdere, om der, som hævdet af ejeren, er grundlag for at fastsætte en særskilt erstatning for det fiberkabel, som der på ekspropriationsforretningen den 22. februar 2021 blev eksproprieret ret til etablering af som en del af gastransmissionsanlægget.

På ekspropriationsforretningen den 22. februar 2021 blev ejendommen pålagt servitut om gastransmissionsanlæg. Det følger af "Anmærkning A: Servitut om gastransmissionsanlæg" bl.a., at "den til enhver tid værende ejer af ejendommen er pligtig til at respektere nedlægning og tilstedeværelse af en energiførende ledning med tilbehør, herunder fiberrør, fiberbrønd og afmærkningspæle (herefter benævnt "Gastransmissionsanlægget"), således som vist på vedhæftede rids".

Spørgsmålet om særskilt erstatning for fiberkablet, der har principiel karakter, er tidligere blevet rejst over for kommissionen ved behandlingen af en anden ejendom vedrørende dette projekt. Energinet udtalte i den forbindelse følgende:

"Energinet oplyste, at de som udgangspunkt ikke har planer om at anvende fiberkablet til andet end overvågning af gastransmissionsanlægget, men at de i princippet godt må anvende fiberkablet til andre formål. Energinet henviste til deres redegørelse om regelgrundlaget, som er gengivet i Ekspropriationskommissionens forhandlingsprotokol fra besigtigelsesforretningen den 12. august 2020 (53. hæfte, side 19)".

Af forhandlingsprotokollen fra besigtigelsesforretningen den 12. august 2020 (53. hæfte, side 19) fremgår det, at Energinet oplyste følgende:

"Det er kun Energinet som anvender fiberrøret, og inde i røret bliver der etableret fiberkabel, som ejes af Energinet. Fiberkablet kommer til at skulle bruges til kommunikation mellem de L/V stationer som ligger på strækningen samt kompressorstationerne for at kunne styre og overvåge gasrøret, og vil indgå sammen med Energinets øvrige fiber infrastruktur, som er et vigtigt led i den danske el og gasforsyning

Energinet etablerer kun fiberinfrastruktur til forsyningsformål, men forskellige forhold gør, at der typisk vil være en vis overskudskapacitet tilstede. Sådan overskudskapacitet kan Energinet udleje til markedet efter lov om naturgasforsyning (LBK 126 af 6/2 2020) § 5, stk. 3, jf. § 2 hhv. lov om elforsyning (LBK 119 af 6/2/2020) § 4, stk. 2, jf. § 2, stk. 1, cf. bekendtgørelse om kommuners og Energinets deltagelse i anden virksomhed, der har nær tilknytning til deres hovedvirksomhed efter elforsyningsloven (BEK 1133 af 27/11 2008) § 3, nr. 1).

Bekendtgørelsen, der formelt set kun vedrører elforsyningsanlæg, forholder sig meget specifikt til Energinets (og kommuners) mulighed for udlejning af kapacitet i fiberoptiske kabler. Det fremgår f.eks., at der kun må udlejes overskudskapacitet i fiberkabler, og kablerne skal være etableret med et forsyningsformål. Energinet må altså ikke etablere fiber med henblik på kommerciel udlejning, men i det omfang/i det tidsrum, hvor der er egentlig overskudskapacitet, må dette udlejes. Energinet lægger bekendtgørelsens begrænsninger til grund også for de fiberoptiske kabler i gasanlæg, herunder Baltic Pipe."

Efter kommissionens opfattelse må det i sagen omhandlede fiberkabel, der på denne ejendom ligger sammen med gastransmissionsledningen indenfor servitutarealet omkring gastransmissionsledningen omfattet af anmærkning A, anses for at være en integreret og nødvendig del af gastransmissionsanlægget.

Det økonomiske tab, som ejeren har krav på at få erstattet som følge af servitutten om gastransmissionsanlæg, er det tab, der lides som følge af den rådighedsindskrænkning, som servitutten indebærer. Dette tab er uafhængigt af, om Energinet eventuelt kan opnå en indtægt ved salg af overskudskapacitet i fiberkablet, ligesom tabet er uafhængigt af f.eks. den indtægt, som Energinet kan opnå ved salg af den gas, der ledes gennem gastransmissionsledningen.

Det er på denne baggrund kommissionens opfattelse, at der med den af ekspropriationskommissionen og taksationskommissionen fastsatte erstatning for servitutten om gastransmissionsanlæg anmærkning A er givet ejeren fuld erstatning for det tab, som

servitutten medfører, og at der således ikke er grundlag for at yde ejeren særskilt erstatning for fiberkablet.

Kommissionen skal i øvrigt bemærke, at der ved nogle ejendomme vedrørende dette projekt er pålagt en særskilt servitut om fiberkabel, jf. Anmærkning E. Af anmærkningsteksten vedrørende denne anmærkning fremgår bl.a. følgende:

Formålet med nærværende servitut er at sikre fiberkabel til brug for overvågning af gastransmissionsanlægget.

I særlige tilfælde vil det af anlægstekniske årsager (opgravningsfri krydsninger af vandløb, veje m.m.) være nødvendigt at etablere fiberkabel til overvågning af gastransmissionsanlægget uden for servitutareal for gastransmissionsanlæg. I disse tilfælde tinglyses nærværende servitut til beskyttelse af fiberkablet.

Af servitutteksten fremgår, at servitutten indebærer de samme rådighedsindskrænkninger for ejerne af de ejendomme, som servitutten pålægges, som for ejerne af de ejendomme, hvor fiberkablet ligger inden for servitutarealet omkring gastransmissionsledningen, og som er pålagt servitut om gastransmissionsanlæg som anmærkning A.

For de ejendomme, som er pålagt den særlige servitut om fiberkabel som Anmærkning E, har kommissionen fastsat en erstatning pr. m^2 svarende til erstatningen for servitut om gastransmissionsanlæg som anmærkning A.

Sagen afgøres herefter således:

Der tillægges ikke ejeren særskilt erstatning for det fiberkabel, der er nedlagt på ejendommen som en integreret del af gastransmissionsanlægget.

Denne afgørelse er truffet i henhold til § 17, jf. § 21, i ekspropriationsprocesloven (lovbekendtgørelse nr. 386 af 13. april 2023).

Således passeret."

Parternes påstande og synspunkter

Lodsejeren påstod ekspropriationskommissionens afgørelse ændret.

Lodsejeren anførte, at det principielt er et problem, at man kan ekspropriere en ret til at etablere én ting og benytte det til andre ting, som ikke har været en del af ekspropriationen. Borgerne og samfundet må kunne stole på indholdet af ekspropriationen, så man som anlægsmyndighed ikke bare kan snige alt muligt andet med, når f.eks. en gasledning skal lægges ned i tracéet.

Lodsejeren var indforstået med, at der ifølge servitutteksten kan nedlægges fiberrør, men pegede på, at det skal være til brug for gasledningen. Her er der tale om et meget stort fiberkabel på 40 mm i diameter med en betydelig overkapacitet, som anlægsmyndigheden vil kunne tjene penge på at udleje. Når fiberkablet er så overdimensioneret, må det efter lodsejerens opfattelse være etableret med et kommercielt formål for øje.

Lodsejeren anførte, at man ikke bare kan etablere to ledninger på én servitut, og derfor bør anlægsmyndigheden betale særskilt erstatning for fiberkablet efter de gældende standardtakster for placering af el- og fiberanlæg i landbrugsjord.

Anlægsmyndigheden påstod ekspropriationskommissionens afgørelse stadfæstet.

Anlægsmyndigheden oplyste, at kablerne med en diameter på 40 mm er såkaldte 'tomrør'. Selve fiberkablerne, der løber inde i 'tomrørene' måler kun 11 mm i diameter. I dag er kun 5-6 ud af de i alt 48 ledere i brug, men grunden hertil er bl.a., at nogle af lederne kan gå i stykker, og så har man ekstra til rådighed. Man vil også kunne skylle rørene igennem over større afstande.

Det var anlægsmyndighedens forventning, at de gasledninger, der er blevet lagt ned, vil få en meget lang levetid. Man har derfor været nødt til at etablere anlægget på en måde, så man også tager højde for den fremtidige udvikling inden for kabelteknik.

Efter anlægsmyndighedens opfattelse giver det teknisk og økonomisk god mening at anvende de store 'tomrør'. Alternativet ville være, at man engang i fremtiden vil være nødt til at grave markerne op på ny for at lægge nye ledninger.

Anlægsmyndigheden bemærkede, at der i forbindelse med projektet kun er givet selvstændig erstatning for fiberkabel i de tilfælde, hvor det har været nødvendigt at lægge det i et selvstændigt tracée - f.eks. hvor der er foretaget nogle meget lange underboringer.

Anlægsmyndigheden afviste, at fiberkablet er etableret med kommercielle forhold for øje. Det følger dog af anden lovning, at anlægsmyndigheden kan have pligt til at stille fiberkablet til rådighed, hvis der er andre, der har behov for kapaciteten, og hvis det i øvrigt kan lade sig gøre.

Taksationskommissionens afgørelse

Taksationskommissionen stadfæster ekspropriationskommissionens kendelse i henhold til de i kendelsen anførte grunde.

Louise Halleskov

Allan Buch

Mikael Dahl-Jensen

Maria Lunddahl Kørschen

Martin Huus

/Mikael Primsø

Taksationskommissionens afgørelse er truffet i henhold til ekspropriationsproceslovens § 19. I det retlige grundlag for afgørelsen indgår grundlovens § 73, stk. 1, 3. pkt.

Indbringelse for domstolene

Kendelsen kan ikke påklages til anden administrativ myndighed. Er en part utilfreds med taksationskommissionens ansættelse af erstatning, kan sagen mod modparten indbringes for de almindelige domstole. Opmærksomheden henledes på, at sag om erstatning ifølge ekspropriationsproceslovens § 26, stk. 1, 2. pkt., skal indbringes for domstolene inden 6 måneder efter, at taksationskommissionens kendelse er afsendt.

Udskriftens rigtighed og kendelsens udsendelse bekræftes.

Viborg, den 15. juli 2024

Mikael Primsø
Fuldmægtig, cand.jur.